

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНІ

Кушнірук В.С., к.е.н., доцент

Донець Т.Є., здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Ефективна зовнішньоекономічна діяльність з експорту аграрної та промислової продукції є чинником, що впливає на збільшення прибутків та рівня рентабельності суб'єктів підприємницької діяльності в Україні. Вона також сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських товарів на світових ринках, формуванню раціональної структури експорту й імпорту, залученню іноземних інвестицій на взаємовигідних умовах, забезпеченню економічної безпеки України. При цьому необхідно підвищувати якість продукції та її конкурентоспроможність на світових ринках, а саме через диверсифікацію виробництва та запровадження міжнародних стандартів якості продукції.

Метою тез є дослідження сучасного стану та перспектив розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Миколаївській області.

У 2018 році зовнішня торгівля на Миколаївщині відзначилася помірним нарощенням обсягів експорту товарів та послуг при скороченні їх імпорту. Тенденція до збільшення обсягів експортної торгівлі, яка спостерігалася в регіоні у 2017р., продовжилася і в 2018 р., імпортової – змінилася на протилежну (табл. 1).

Таблиця 1 Динаміка обсягів зовнішньої торгівлі товарами та послугами
в Миколаївській області, (млн.дол. США)

Показники	2010р.	2011р.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.	2016р.	2017р.	2018р.
Експорт товарів та послуг	1789,5	1860,3	2584,5	2393,0	2055,0	1828,3	1886,3	2099,5	2267,6
Імпорт товарів та послуг	925,4	1118,5	981,8	1007,1	684,5	626,2	743,5	815,2	764,9
Сальдо	864,1	741,8	1602,7	1385,9	1370,5	1202,1	1142,8	1284,3	1502,7
Коефіцієнт покриття експортом імпорту	1,9	1,7	2,6	2,4	3,0	2,9	2,5	2,6	3,0

У 2018р. обсяг експорту товарів та послуг збільшився порівняно з 2017р. на 8% (або на 168,1 млн.дол. США) і склав 2267,6 млн.дол. Імпорт товарів та послуг становив 764,9 млн.дол. і зменшився на 6,2% (або на 50,3 млн.дол.). У порівнянні з 2010р. експорт зріс на 26,7%, імпорт – знизився на 17,3%.

Сальдо зовнішньої торгівлі склалося позитивним у сумі 1502,7 млн.дол. при переважанні експорту товарів та послуг над їх імпортом утрічі (у 2017р. сальдо дорівнювало – 1284,3 млн.дол., а відповідний коефіцієнт – 2,6, у 2010р. – 864,1 млн.дол. та 1,9).

Для структури зовнішньої торгівлі області, як і в попередні роки, характерне значне переважання товарів над послугами. Упродовж 2010–2018рр. товарам належало від 88% до 97%, відповідно послуги складали 12–3%. Зокрема, у 2018р. частка товарів у структурі експорту становила 93,2%, імпорту – 96,7%, відповідно частка послуг – 6,8% та 3,3%.

За даними Державної фіскальної служби України та звітів підприємств, у 2018р. обсяг експорту товарів області становив 2112,7 млн.дол. США і збільшився порівняно з 2017р. на 11,2%, імпорту – 739,7 млн.дол. США і зменшився на 5,4%. Підприємства Миколаївщини у 2018 році забезпечили 4,5% українського експорту товарів та 1,3% імпорту, що відповідало 5 та 13–14 місцям серед регіонів країни.

У порівнянні з сусідніми регіонами (Кіровоградською, Одеською та Херсонською областями) Миколаївщина займала провідні позиції, поступаючись тільки Одещині в імпортній торгівлі (рис. 1).

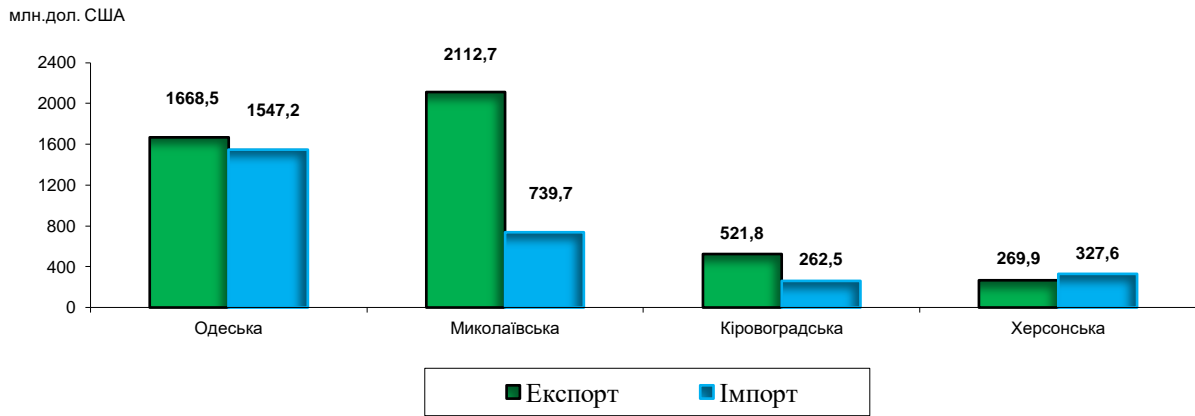

Рисунок 1 – Зовнішня торгівля товарами за окремими регіонами України у 2018 році

Обсяг експортної торгівлі підприємств Миколаївщини у 7,8 раза перевищив аналогічний показник Херсонщини, у 4 рази – Кіровоградщини та на 26,6% – Одещини.

Поряд з цим, із-за кордону підприємства Миколаївщини завезли товарів відповідно у 2,8 та у 2,3 раза більше, ніж Кіровоградщини та Херсонщини. У той же час обсяг імпорту у нашому регіоні більше ніж у 2 раза поступався обсягам імпорту Одещини.

У 2018 році в Миколаївській області кількість суб'єктів, які займалися експортом товарів, помітно скоротилася. У 2018р. на зовнішній ринок виходило 363 підприємства регіону, що на 24 одиниці менше, ніж у попередньому році. При цьому відбулося помітне звуження географії експортної торгівлі – зі 137 у 2017р. до 125 країн у 2018р.

Отже, дослідження стану та перспектив розвитку зовнішньоекономічної діяльності є актуальним як для Миколаївської області так і для України та дасть можливість сформулювати концептуальні аспекти ефективної експортно-орієнтованої стратегії розвитку, що підвищить конкурентні позиції товарів та послуг на світових ринках.

Список використаних джерел

1. Ключник А.В. Стратегічні напрями розвитку експорту аграрних підприємств Миколаївської області. *Агросвіт*. 2011. №19. С. 10–14.

2. Kushniruk V., Ivanenko T. Analysis of trends and prospects for development of export and import of goods and services by enterprises of Ukraine at the regional level. *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga, 2017. vol. 3, №5. DOI: [10.30525/2256-0742/2017-3-5-252-259](https://doi.org/10.30525/2256-0742/2017-3-5-252-259)

3. Статистичний збірник «Зовнішня торгівля у Миколаївській області у 2018 році» [за редакцією З. А Лук'яненко]. Миколаїв: Головне управління статистики у Миколаївській області. 2019. 120 с. URL: <http://www.mk.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 14.05.2020).